

אמירה ורחיצת ידים במקום מקוה

כתב השל"ה בחלק שלישי (דף יחא) ענייני תפילה וקריאה בספר תורה, שהרמב"ם כתב באיגרת, שאף שלענין פסק ההלכה פסק שבעל קרי אינו צריך טבילה לתורה ולקריאת שמע ולתפילה, מכל-מקום הוא בעצמו נהג כל ימיו טהרה והיה טובל. ומי שעושה כן בודאי איש טהור הוא. ומי שלא יכול לעשות כן מחמת איזה מניעה, **יחשוב בלבו בשעת רחיצה** הא דאיתא בפרק היה קורא ריש דף ט"ו, אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, כל הנפנה ונוטל ידיו ומניח תפילין וקורא קריאת שמע ומתפלל, מעלה עליו הכתוב כאלו בנה מזבח והקריב עליו קרבן, דכתיב ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך יי. אמר ליה רבא, לא סבר לה מר כאילו טבל, דכתיב "ארחץ בנקיון כפי" ולא כתיב "ארחץ כפי". ופירש רש"י, דכתיב ארחץ בנקיון, משמע ארחץ כל הגוף, ולא כתיב. ארחץ כפי, לדרשא אתא, לומר שמעלה עליו שכר רחיצת כפים כאילו טבל כל גופו. (עד כאן). ומי שיצטער על שאינו טובל את עצמו, ומתלבש ברוח טהרה בשעה שרוחץ, **אז הוא כאילו טבל**, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה. (עד כאן מהשל"ה).

ובספר "אמת ליעקב" מביא בשם רבי יהודה נחמד זצ"ל מרבני עיר טבריה, סמך מן התורה שנטילת ידים עולה במקום טבילה, מדאפקיה רחמנא בפרשת מצורע בטבילת הזב בלשון **"וידין** לא שטף במים" (ויקרא טו, יא), מכאן יצא לו לרבנו הארי"י ז"ל תיקון זה של רחיצת **ידין** מי פעמים במים, שעולה למי שאינו יכול, במקום מקוה של מי סאה.

וכתב הריב"ש ז"ל לתלמידו הרב המגיד ז"ל (שלא היה יכול לטבול במקוה), והנה איעצך בני, בכל עת שתצרה לטהר את עצמך במקוה, **תרחץ ידיך ומצחך במים** ותכוין את כוונת המקוה שלמדתיך זה כבר בביתך. (נדפס בספר צואת הריב"ש מהדורה חדשה עמוד 156).

סדר נטילת ידים העולה במקום מקוה מהאריז"ל.

ותיקן הלשון הריב"ש ז"ל. והעתיקו הרה"ק מו"ה מרדכי מגיד מישרים דק"ק טשאנאביל ז"ל. והוגה כאן גם לפי ספר "אמת ליעקב" הנ"ל.

מי שאין לו מקוה או שהוא אנוס ואינו יכול לטבול את עצמו במקוה, ירחץ ידיו בדרך שמוכא לקמן, וקודם הרחיצה יאמר:

(אח השמות שאינם נזכרים בתוך לשון של פסוק, יכוין ולא יוציא מפיו).

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם י"ה בו"ה ביחודא שלים כשם כל ישראל, **אַרְחֵץ בְּנִקְיוֹן כְּפָי וְאֶסְבְּבָה אֶת־מִזְבְּחְךָ יְהוָה.**

ויהי רצון מלפניך יְהוָה אלהינו ואלהי אבותינו, שתהא רחיצת ידי אלה נחשבת לי כאילו טבלתי במקוה-טהרה של ארבעים סאה, ואהיה זוכה להיות מושך מים מן הלוכח העליון החתום ביו"ד רכתי של **וְעַתָּה יְגַדְלֶנָּא כַּח אֲדָנֵי.** (חוץ מן עזא ועזאל בני אגרת ולילית).

ויהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי, שבכח סגולת זאת הרחיצה אהיה מהפך

עלי מדת הדין והגבורה העולה רי"ו כמספר נקי"ו לומדת הרחמים העולה רצ"ט עם הכולל כמספר אר"חץ, אר"חץ בנקי"ו כפי ואסכבה את מזבחך יי. ויהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שבכח סגולת רחיצה זו יהיה נמתק הדין ברחמים, הרמוזים בפסוק ויקרא אלהים ליב"שה אר"ץ (שמלת ויקרא עם הכולל הוא גימטריא אלהים דיודיין אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם עם שלש עשרה אותיות מילואו וחמש אותיות שרשו. ומלת אלהים הוא פשוט. ומלת ליבשה עם הכולל הוא גימטריא אלהים דיו"דין אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם וחמש אותיות שרשו ושלש עשרה אותיות מילואו. ומלת ארץ הוא גימטריא אלהים דאלפיין אל"ף למ"ד ה"א יו"ד מ"ם). ויאיר שם אה"יה עלי במילוי ההי"ן אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, שהוא כמנין מק"וה, ויעלה לפניך כאילו טבלתי במקוה-טהרה של ארבעים סאה.

ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי, שכשם שאני מטהר את עצמי למטה, כן תטהר נשמתו למעלה בנהר דינור, בשם בי"ה יה"וה צור עולמים: ויהי נועם אדני אלהינו עלינו, ומעשה דינו כוננה עלינו, ומעשה דינו כוננהו.

וצוה הרב מטשארנאביל ז"ל, שיאמר אחר רצון הנ"ל, המימרא דגמרא עם פירוש רש"י ז"ל:

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, כל הנפנה ונוטל ידיו ומניח תפילין וקורא קריאת שמע ומתפלל, מעלה עליו הכתוב כאלו בנה מזבח והקריב עליו קרבן, דכתיב אר"חץ בנקי"ו כפי ואסוכבה את מזבחך יי. אמר ליה רבא, לא סבר לה מר כאילו טבל, דכתיב "אר"חץ בנקי"ו כפי" ולא כתיב "אר"חץ כפי". ופירש רש"י, דכתיב אר"חץ בנקי"ו, משמע אר"חץ כל הגוף, ולא כתיב אר"חץ כפי, לדרשא אתא, לומר שמעלה עליו שכר רחיצת כפים כאילו טבל כל גופו.

ואחר-כך ירחץ ידיו ויכוין באותיות שם ע"ב כזה יו"ד ה"י וי"ו ה"י כל אות ואות על שתי ידיו. ותחלה יערה מים על יד ימין ויכוין באות יי פשוטה. ויערה על יד שמאל ויכוין גם-כן באות יי. ואחר כך חזור על יד ימין ויכוין באות ו' המילוי. וכן על יד שמאל. וכן על דרך זה שאר אותיות. ה פשוטה, י המילוי. ונמצא מערה על כל יד עשר פעמים. ואחר-כך יערה על יד ימין כפעם ראשונה ו' המילוי כפעם שניה וכן שאר האותיות. וכן ה"י, אות אחת בכל פעם. יי פשוטה כפעם ראשונה ו' המילוי כפעם שניה וכן שאר האותיות. וכן על דרך זה על יד שמאל גם-כן יערה עשר פעמים רצופים ויכוין גם-כן כך.

ואחר-כך יאמר: וְהָיָה הַנְּשָׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בְּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ יְאֻמְרָ לֹ, כָּל-הַכְּתוּב לַחַיִּים בְּירוּשָׁלַיִם: אִם רָחַץ אֲדָנָי אֶת צֵאת בְּנוֹת-צִיּוֹן וְאֶת-דְּמֵי יְרוּשָׁלַיִם יְדַיֵּחַ מִקְרָבָהּ בְּרוּחַ מְשֻׁפֵּט וּבְרוּחַ בְּעַר (ישעיה ד, ג).

ואחר-כך יאמר: אָמֵר רַבִּי עֲקִיבָא, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל, לְפָנַי מִי אַתֶּם מְטַהְרִין, וּמִי מְטַהֵר אֶתְכֶם, אֲבִיכֶם שְׁבַשְׁמִים, שְׁנֹאמְר, וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטַהֲרָתֶם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל-גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם (יחזקאל לו, כה). וְאֹמֵר, מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל יי (ירמיה יו, ג), מֵה מִקְוֵה מְטַהֵר אֶת הַטְּמֵאִים, אִף הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּחַ-הוּא מְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל.

והרי לפניך פירוט הרחיצות סדרם וכוונתם

יד שמאל			יד ימין		
יכוין י	ב'	רחיצה	יכוין י	א'	רחיצה
יכוין ו	ד'	רחיצה	יכוין ו	ג'	רחיצה
יכוין ד	ו'	רחיצה	יכוין ד	ה'	רחיצה
יכוין ה	ח'	רחיצה	יכוין ה	ז'	רחיצה
יכוין י	י'	רחיצה	יכוין י	ט'	רחיצה
יכוין ו	י"ב	רחיצה	יכוין ו	י"א	רחיצה
יכוין י	י"ד	רחיצה	יכוין י	י"ג	רחיצה
יכוין ו	ט"ז	רחיצה	יכוין ו	ט"ו	רחיצה
יכוין ה	י"ח	רחיצה	יכוין ה	י"ז	רחיצה
יכוין י	כ'	רחיצה	יכוין י	י"ט	רחיצה
יכוין י	ל"א	רחיצה	יכוין י	כ"א	רחיצה
יכוין ו	ל"ב	רחיצה	יכוין ו	כ"ב	רחיצה
יכוין ד	ל"ג	רחיצה	יכוין ד	כ"ג	רחיצה
יכוין ה	ל"ד	רחיצה	יכוין ה	כ"ד	רחיצה
יכוין י	ל"ה	רחיצה	יכוין י	כ"ה	רחיצה
יכוין ו	ל"ו	רחיצה	יכוין ו	כ"ו	רחיצה
יכוין י	ל"ז	רחיצה	יכוין י	כ"ז	רחיצה
יכוין ו	ל"ח	רחיצה	יכוין ו	כ"ח	רחיצה
יכוין ה	ל"ט	רחיצה	יכוין ה	כ"ט	רחיצה
יכוין י	מ'	רחיצה	יכוין י	ל'	רחיצה

אלו ארבעים רחיצות שהם כנגד ארבעים סאה המכשירים את המקוה:
 ארבע פעמים שם ע"ב הם בגימטריא רפ"ח כידוע ליודעי חן: